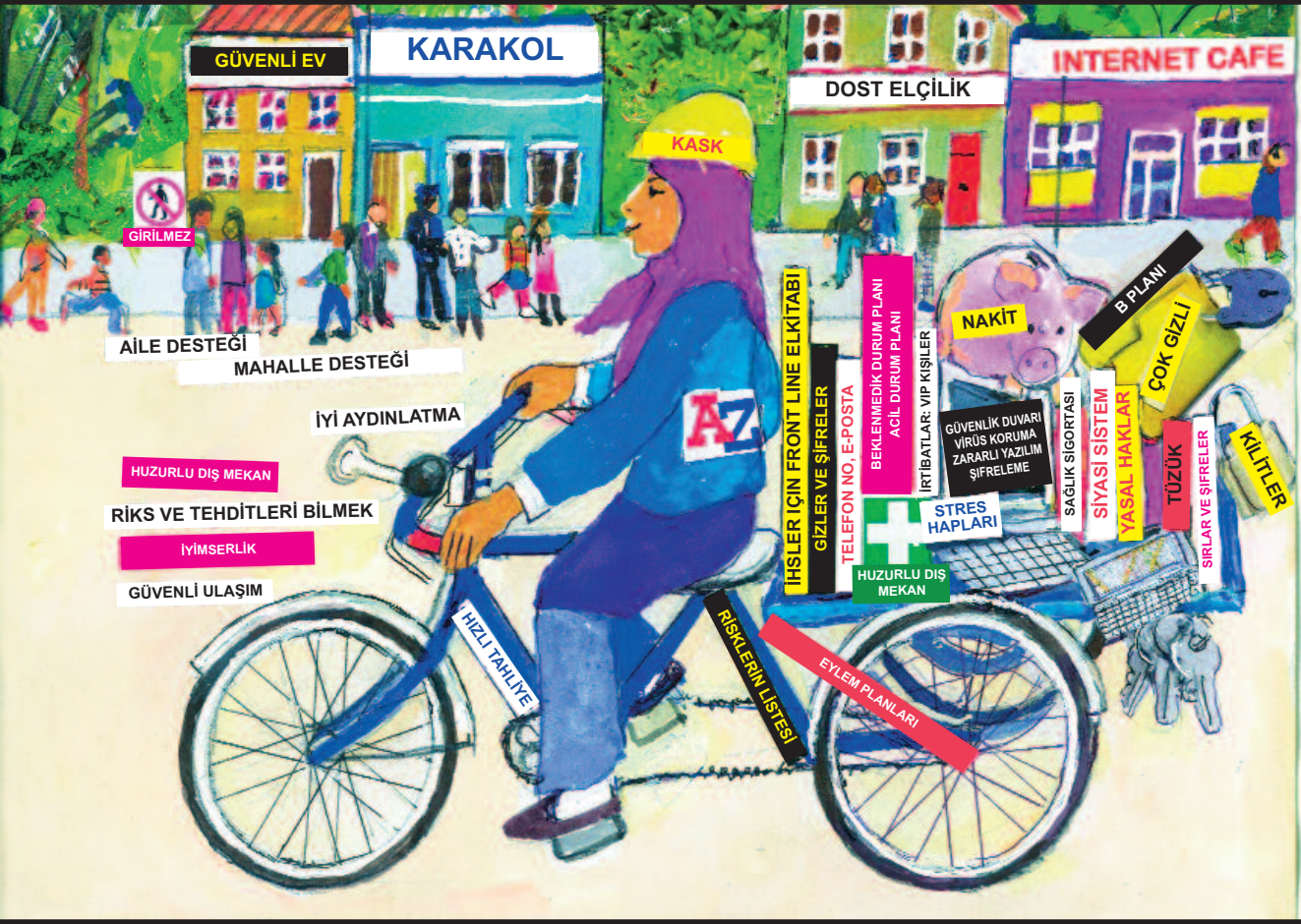

GÜVENLİK EL KİTABI:

RİSK ALTINDAKİ İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARI İÇİN PRATİK ADIMLAR

EK 3

Öğretimsiz topluluklarla risk ve tehditleri tartışmak

Okuma yazması olmayan birçok topluluk tehditlere ve saldırılara karşı haklarını fiilen koruyorlar. Risk Denklemi, matematiksel formatı yüzünden bu topluluklar için çok anlam ifade edemeyebilir.

Ekvatorlu bir İHS olan Lina Selano, Risk Denklemi'nin bileşenlerini tartışabilmek için şöyle bir yöntem geliştirdi:

- 1. İki dağ ve iki dağın arasından geçen bir nehir resmi çizin. Nehrin bir yanına topluluğun yaşadığı köyü çizin. Dağların birinin tepesine büyük bir kaya çizin.**
- 2. Daha sonra resme büyük kayayı dağın tepesinden köye doğru itmeye çalışan ufak tefek bir adam ekleyin.**
- 3. Son olarak, ufak tefek adamın eline, kayayı dağdan aşağı yuvarlamak için kaldıraç gibi kullandığı bir sopa ekleyin.**

Topluluk üyelerine aşağıdaki soruları sorun:

- Riskler nelerdir? (köye ve topluluğa neler olabilir?)

(Cevap olarak köyün harap olacağını, insanların yaralanacağını ya da öleceğini söyleyebilirler.)

- Üç versiyonun her biri için tehditin düzeyinin ne olduğunu sorun?

(Cevap olarak ilk versiyonda ancak deprem olursa riskin söz konusu olabileceğini, ikincisinde adamın kayayı hareket ettiremeyeceği için riskin büyük olmadığını, üçüncüsünde ise riskin çok daha büyük olduğunu çünkü adamın kapasitesinin arttığını söyleyebilirler.)

Topluluk üyelerini resmin üstüne, risk durumuna göre olası çözümleri çizmeye ve her çözüm için kapasitelerin ne olduğunu söylemeye davet edin. Şöyle yanıtlar gelebilir:

- kayayı daha güvenli bir yere itmek
- topluluğu uyaracak bir gözcü kullanmak – örneğin, papağanlar belli bir uyarı veya sese tepki vererek geniş bir alanı uyarmak üzere eğitilebilirler.
- Kayanın dağdan yuvarlanma ihtimaline karşı olası rotası üzerine ağaç ve kaktüs dikmek
- kanolarla nehir yoluyla bölgeden kaçmak
- geçici olarak başka bir yere yerleşmek
- dağın tepesine çıkıp adamı oradan uzaklaştırmak veya kaldıraç elinden almak
- komşu topluluklardan veya insan hakları kuruluşlarından yardım istemek

Fikirleri özetleyerek farklı seçenekler olduğunu, her birinin farklı zamanlarda daha etkili veya daha etkisiz olabileceğini anlatın. Önemli olanın tüm seçenekleri dikkate almak ve hangisinin en etkili olabileceğini değerlendirmek.

Bu örneği tartıştıktan sonra tartışmayı topluluğun karşı karşıya olduğu sorunlara yönlendirin.

Risk Denkleminin bileşenlerini tartışma yöntemi
Ekvatorlu bir İHS olan Lina Selano tarafından geliştirilmiştir.

1.

2.

3.

